

Rondetafelgesprek uitzendbureaus

Input OTTO Work Force voor Tweede Kamer

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie SZW,

Deze formatie is pas geslaagd als wij de woon- en werkomstandigheden van hardwerkende arbeidsmigranten concreet verbeteren. De acute nood werd eind mei onderstreept in Linne, waar 50 uitgebuite Roemeense mensen werden aangetroffen in mensonterende huisvesting. In de woorden van Emile Roemer: ik schrik hier helaas niet meer van.

Door de wildgroei aan uitzendbureaus en huisjesmelkers zijn dit soort excessen aan de orde van de dag. OTTO Work Force strijdt al jaren tegen uitbuiting. De sociale nood is alarmerend hoog. De vraag die voorligt is simpel: vinden we in Nederland dat arbeidsmigranten eerlijk werk en een fatsoenlijk dak boven hun hoofd verdienen? Op die vraag is maar één antwoord mogelijk.

Mensen

Arbeidsmigranten zijn mensen als u en ik. Mensen met dromen die iets van hun leven willen maken. Zij hebben de drive en moed om huis en haard te verlaten en in een vreemd land een nieuw bestaan op te bouwen. Deze mensen houden ons land draaiend. Zij doen het werk waar geen Nederlanders meer voor te vinden zijn. Ze zorgen dat de supermarkt vol ligt, dat onze pakketjes de volgende dag bezorgd kunnen worden en dat groente en fruit van het land komt. OTTO Work Force is opgericht om deze mensen zo goed als mogelijk te helpen en de BV Nederland draaiende te houden. Wij zijn trots om in Nederland 15.000 mede-Europeanen in dienst te hebben en dagelijks groeikansen te bieden. Zij werken gemiddeld meer dan 36 uur per week en verdienen gemiddeld meer dan 45% boven het minimumloon; waarvan wij de verhoging door een volgend kabinet van harte steunen. Bijna 40% van onze medewerkers heeft een arbeidscontract voor onbepaalde tijd.

Huisvestingscrisis

Er is in Nederland een tekort van 150.000 gecertificeerde bedden voor arbeidsmigranten, zo blijkt uit onderzoek van SNF en het Expertisecentrum Flexwonen. Zonder echte actie zal dit tekort in de toekomst alleen maar verder oplopen. En zullen er nog meer reguliere woningen die bedoeld zijn voor de lokale starters, door huisjesmelkers worden verkamerd en verhuurd aan arbeidsmigranten. We zien in bijvoorbeeld het Laakkwartier in Den Haag wat dat doet met de leefbaarheid van de wijk.

En hier moet ik toch ook echt even kritisch worden. Dit is de schuld van de politiek. Het kan allemaal netjes georganiseerd worden. We laten het keer op keer zien. Maar het is elke keer de politiek die nieuwe huisvestingsplannen tegenhoudt. En als het wel lukt dan is het door een enkele wethouder die zijn nek durft uit te steken en die zorgt dat het slaagt. Maar bij bange bestuurders wordt er vanuit Den Haag geen druk gezet. Zelfs een koplopergemeente als Lansingerland die u heeft aangewezen als plek waar dringend extra huisvesting nodig is, blijft stil staan. Zelfs bij plannen voor nieuwe Roemer-proof gebouwde huisvesting. Zo ontstaan de erbarmelijke omstandigheden die we laatst in Linne zagen. Ik wil u dan ook echt vragen uw verantwoordelijkheid te nemen en uw tanden te laten zien. Zelden was het zo makkelijk om het verschil te maken in het leven van mensen.

Gemeenten hebben de sleutelpositie in handen om Roemer-proof huisvesting toe te staan. Uw dringende aanjaaghulp naar gemeenten is nodig. Zodat we in Nederland niet alleen in woorden, maar ook in daden kunnen bewijzen dat arbeidsmigranten geen tweederangsburgers zijn.

Not in my backyard

In 2018 hebben wij een brandbrief aan alle gemeenten in Nederland gestuurd met een appèl om de huisvesting van arbeidsmigranten te regelen. Het resultaat was bedroevend gering. Gelukkig zijn er ook gemeenten met lef die begrijpen dat iedereen wint bij betere huisvesting voor arbeidsmigranten, zoals Venray, Peel en Maas, Waalwijk en Tilburg. In andere gemeenten dreigt het nimby-effect de winnaar te worden: *not in my backyard*.

In Lansingerland is het nu zelfs een vestiging van Wageningen University & Research die zonder opgaaft van reden geen arbeidsmigranten als goede burens wil. Letterlijke quote: 'wij willen het gewoon niet.' En dat terwijl onze landbouw draait dankzij honderdduizenden mede-Europeanen. En dat terwijl we zien dat waar mensen kennismaken met arbeidsmigranten in hun omgeving het juist heel erg goed gaat. Het is allemaal irrationele angst die zorgt voor een totale huisvestingscrisis waar Nederlanders en hun mede-Europeanen zij aan zij de dupe van zijn. In de bijlage treft u een concreet nimby-voorbeeld uit koplopergemeente Lansingerland.

Verbetervoorstellen

Graag delen wij de volgende input met u, waarmee wij er samen voor kunnen zorgen dat arbeidsmigranten, veelal mede-Europeanen, maar altijd mensen, niet langer als tweederangsburger behandeld kunnen worden. Wij vragen u deze input ook door te geleiden naar uw collega's die zijn betrokken bij het (in)formatieproces:

- **Invoering basis-uitzendvergunning:**
  - OTTO Work Force realiseert zich dat het opzetten van een nieuw vergunningensysteem zoals voorgesteld door het Aanjaagteam een tijdrovende aangelegenheid is en pleit daarom voor het op korte termijn invoeren van een snel realiseerbare 'basis-uitzendvergunning' met de volgende verplichtingen:
    - NEN 4400 certificering gesteund door vakbonden incl. controle op inlenersbeloning.
    - Waarborgsom van € 75.000,-.
    - Certificaat van vakbekwaamheid uitzenden.
    - De BIBOB-toets.
  - De overheidsmaatregelen moeten niet uitsluitend gericht zijn op malafide uitzenders, maar tevens op bedrijven die daar zaken mee doen. Daarmee wordt de voedingsbodemp weggehaald. OTTO Work Force stelt de volgende concrete maatregelen voor:
    - De inlener wordt verplicht om in zijn jaarrekening te vermelden gebruik te maken van een gecertificeerd uitzendbureau, hetgeen dus onderdeel wordt van de accountantscontrole.
    - De inlener wordt verplicht gebruik te maken van de G-rekening, om de betaling van sociale premies veilig te stellen.
    - Bij het inlenen via een niet-gecertificeerd uitzendbureau wordt de inlener beboet met een bedrag van € 8.000,- per persoon.
  - Ook de Commissie Borstlap en de SER pleiten voor uitzendcertificering.
  - Tevens blijkt uit een onderzoek van peil.nl dat 87% van de Nederlanders vindt dat het invoeren van een vergunningsplicht voor uitzendbureaus noodzakelijk is.

- **Invoering verhuurdersvergunning**
  - Certificeer jaarlijks alle commercieel verhuurde arbeidsmigrantenhuisvesting. Deze certificeringsplicht is minimaal gebaseerd op de normen van de Stichting Normering Flexwonen en wordt jaarlijks gecontroleerd door de SNF.
  - Bij de certificering behoort een sterrenclassificatie van de huisvesting (1 tot 5 sterren, vergelijkbaar met de hotel-classificatie) met daarbij een koppeling voor een maximaal huurbedrag per classificatie.
  - Gemeenten hebben direct inzicht in de SNF gecertificeerde locaties waardoor gemeenten hun handhaving kunnen inzetten op de niet SNF gecertificeerde huisvesting.
  - Een digitaal SNF-nachtregister is onderdeel van de certificering waardoor er direct inzicht is welke personen in de huisvestinglocatie verblijven. In combinatie met het BRP is er zo inzicht in het aantal verblijvende arbeidsmigranten per gemeente.
  - Eigenaren van niet-gecertificeerde huisvesting worden zwaar beboet.

- **Verplichte regionale afspraken voor huisvesting arbeidsmigranten**
  - Best practices uit Brabant en Limburg laten zien dat regionale afspraken werken. Zoals de 9 gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven. Zij hebben samen een kwantitatief doel gesteld. Hoeven niet allemaal hetzelfde beleidswiel uit te vinden. En kunnen elkaar aanspreken op hun verantwoordelijkheden. Wij vragen u te bewerkstelligen dat het Rijk en/of Provincies dit soort regio-afspraken verplichten.
  - Voorkom dat het nimby-effect Roemer-proof gebouwde huisvesting kan blokkeren.
  - Verplicht gemeenten om aan te sluiten bij omgevingsdialogen over nieuwe huisvestings-initiatieven, in de rol van toelichter van beleid en beoordelaar van vergunningsaanvragen. Best practice op dit punt: de gemeente Best.
  - Bied arbeidsmigranten ook vanuit beleid een wooncarrière: een goed begeleide shortstay start; hulp richting zelfstandige huur in de midstay; en support en begeleiding aan de mensen die als Nieuwe Nederlander willen blijven en een huis willen kopen.
  - In Nederland worden ruim 40.000 (vooral) eengezinswoningen die vooral bedoeld zijn voor de lokale starters, bewoond door tijdelijke arbeidsmigranten. Deze arbeidsmigranten worden aan hun lot overgelaten, vaak zonder enige begeleiding die juist aan de start zo essentieel is.
  - Pas de bed-voor-bed-regeling toe bij gedoogsituaties. Door deze regeling via de VNG nieuw leven in te blazen kunnen vooral de slechtere huisvestingslocaties die door gemeenten worden gedoogd, ingeruild worden voor kwalitatieve, moderne en ruimere huisvesting.

- **Verplicht de scheiding van wonen en werken**
  - Verplicht de scheiding van de werkgever en de huisvester: het huisvestingscontract dient te worden afgesloten bij een aparte huisvester. Het arbeidscontract moet hier los van staan.
  - Stimulans vanuit het Rijk om de b2b huisvestingsmarkt voor arbeidsmigranten te transformeren naar een b2c markt, waarin mensen rechtstreeks huren bij een huisvester.
  - Verplicht minimaal 1 maand opzegtermijn voor de verhuurder, ter bescherming van de tijdelijke bewoners. Maak speciale huisvestingscontracten die aansluiten bij deze vorm van verblijf.

- **Keiharde aanpak malafide uitzendbureaus, verhuurders én inleners**
  - Jaag bonafide partijen aan, jaag malafide partijen op. Investeer de komende kabinetsperiode in 4x meer handhaving capaciteit. Handhaving is nu een druppel op een gloeiende plaat. Zorg voor een shock-effect in de markt die malafide partijen doet terugdeinzen.

Arbeidsmigratie werkt

Tot slot. Een recente krantenkop luidde: *iedereen gaat het personeelstekort merken*. De bevolkingsopbouw in Nederland is scheef. Dit hebben we ook gezien bij het vaccineren. Toen de jongere mensen aan de beurt kwamen ging het veel sneller. Het vergrijzingsprobleem wordt alleen maar groter de komende jaren. En we gaan dit echt allemaal voelen. Als marktleider in onze branche kunnen wij dat onderschrijven. In 2020 waren er 4,5 werkenden per 65-plusser in Nederland. In 2020 waren dat er nog maar 3 en in 2060 naar schatting ongeveer 2. De komende jaren gaan wij allemaal de gevolgen van de vergrijzing duidelijker merken.

Het goede nieuws is dat we in Nederland steeds meer gaan realiseren dat we arbeidsmigranten dankbaar mogen zijn voor hun bijdragen aan Nederland. Mensen die weleens Poolse, Roemeense of Litouwse klussers hebben ingehuurd weten dit als geen ander. Mensen die nu een half jaar in de wacht staan voor een schilder ook. Arbeidsmigranten zijn onmisbaar in onze samenleving.

Graag stellen wij u voor aan een aantal arbeidsmigranten. OTTO Work Force werkt samen met ministeries, provincies, brancheverenigingen, huisvesters en andere werkgevers aan de campagne *Arbeidsmigratie Werkt*. De campagne laat u zien dat arbeidsmigranten net als u en ik zijn. Ik nodig u graag uit eens een kijkje te nemen op www.arbeidsmigratiewerkt.nl en de campagne te verspreiden. De mensen verdienen het.

Ik kijk er naar uit al uw vragen te beantwoorden tijdens het Rondetafelgesprek op 28 juni.

Met vriendelijke groeten,

Frank van Gool
CEO OTTO Work Force

Bijlage: nimby voorbeeld – brief KaFra Housing aan fractievoorzitters gemeenteraad Lansingerland

Gemeenteraad Lansingerland
T.a.v. alle fractievoorzitters
Postbus 1, 2650 AA Berkel en Rodenrijs
Verzending per e-mail via de griffier

Venray, 22 juni 2021

Geachte fractievoorzitter,

Wij zijn Karolina Swoboda en Frank van Gool, ondernemers en eigenaren van KaFra Housing.

Afgelopen april hebben wij tot onze grote schrik en verbazing een negatief advies gekregen van uw college over onze plannen om Roemer-proof huisvesting te bouwen voor arbeidsmigranten waar uw regio zo van afhankelijk is. Het gaat hier om huisvesting van 256 tijdelijke arbeidsmigranten in een nieuw te bouwen pand op de hoek van de Violierenweg en de Laan van Mathenesse in Bleiswijk.

U zult ongetwijfeld begrijpen dat wij het negatieve advies betreuren. Te meer omdat Wageningen University & Research (WUR) als tegenstander een achtergrondlobby heeft gevoerd, zonder te participeren aan de omgevingsdialoog. Zoals u weet is de omgevingsdialoog vorig jaar verankerd in het gemeentelijke beleid. Zoals uw raad en college terecht stellen in het gemeentelijke communicatiekader: 'communicatie is geen eenrichtingsverkeer. Het gaat om interactie.'

Na veelvuldig contact zoeken met de WUR met de vraag waar de zorgen zitten krijgen wij enkel terug van de vertegenwoordiger dat hij 'gewoon tegen' is. Als voorvechters van kwalitatieve huisvesting voor onze hardwerkende arbeidsmigranten zijn wij hier zeer ontstemd over. Het lijkt erop dat mede-Europeanen die de glastuinbouw en logistiek van Lansingerland helpen draaiende te houden hier van de WUR alleen mogen werken, maar niet mogen verblijven. Graag onderschrijven wij de titel van de Commissie Roemer: arbeidsmigranten zijn geen tweederangsburgers.

Andere nieuwe informatie die recent tot ons is gekomen is dat de WUR zelfs geen bouwplannen heeft voor de grond die KaFra Housing in optie heeft. Dit alles maakt de verbazing over de opstelling van de WUR extra groot. Ook de ondernemingen in uw gemeente voor wie dit project in een acute behoefte voorziet zijn teleurgesteld over de huidige situatie. Het management van Jumbo en Hoogvliet, maar ook brancheverenigingen LTO en Glastuinbouw Nederland hebben al brieven gestuurd waarin zij ons plan ondersteunen. Datzelfde geldt voor de FNV. Deze brieven treft u aan als bijlage bij deze brief.

Uw regio is zeer afhankelijk van arbeidsmigranten om het werk te doen waar geen Nederlanders voor te vinden zijn. Dit zijn de mensen die zorgen dat onze winkels vol liggen, dat uw pakketjes ook de volgende dag bezorgd worden en dat het groente en fruit van het land gehaald wordt. Wij zijn van mening dat deze mensen zolang ze hier zijn een goed onderkomen verdienen. Het kan niet zo zijn dat de mensen die zorgen dat wij met zijn allen het leven kunnen leiden waar we zo van houden, niet eens een net onderdak krijgen. Daarom ook dat wij u via deze weg graag uitleggen waarom we denken dat toekennen van deze vergunning op vele manieren juist wel de belangen van uw gemeente positief bedient:

- Uw gemeente is aangeduid door BKZ als één van de vijf gemeentes die een voortrekkersrol moet spelen in het oplossen van het woningtekort van arbeidsmigranten. Met dit project wordt deze voortrekkersrol op korte termijn en ambitieus ingevuld.
- Het project is met de grootste zorgvuldigheid voorbereid met vier inspraakbijeenkomsten voor omwonenden. Deze locatie is de beste plek voor zowel de ondernemingen als de bewoners van Lansingerland. Uw gemeente heeft met dit project een krachtig signaal af aan mensen uit de regio dat het hiermee de druk op betaalbare woningen voor jonge gezinnen wegneemt. Het gemeentebestuur over de huisvesting van arbeidsmigranten wijst ook op dit verdringingsvraagstuk voor starters.

- De KaFra Towers helpen de gemeente Lansingerland aan 'Roemer-proof' gebouwde huisvesting. De mensen krijgen maximale privacy met eigen slaapkamers, ruimere afmetingen dan de aanbevelingen van de Commissie Roemer, en als een van de weinigen in Nederland: huisvestingscontracten die niet zijn gekoppeld aan het arbeidscontract. Hierdoor kan uw gemeente een voorbeeldrol vervullen van hoe we op mensenmaat omgaan met de arbeidsmigranten waarop veel ondernemingen in uw gemeente steunen. Passend bij de nieuwe koploperrol die samen met het ministerie van BZK is bekrachtigd.
- Op advies van het college hebben wij recent grondig onderzoek gedaan naar alternatieve locaties. Dit in goede afstemming met de gemeente. Er is geen enkele locatie die kwalitatief in de buurt komt van de beoogde locatie. En die past bij de urgentie die iedereen voelt.
- De hele tuinbouwsector in Nederland waarvan de Wageningen Universiteit de trotse pionier claimt te zijn, draait op het werk van vele tienduizenden arbeidsmigranten. Mensen die het verdienen dat er voor hen nette huisvesting geregeld wordt.

Onze opdrachtgevers en wijzelf willen dit liefst in harmonie met de gemeente aanpakken. Meerdere opdrachtgevers geven aan dat de huisvestingscrisis voor arbeidsmigranten in de glastuinbouw en de logistiek op dit moment een 'urgent en kritiek probleem' vormt voor het lange termijn voortbestaan van deze ondernemingen.

We hopen oprecht dat u als gemeenteraad zich wilt verdiepen in ons voorstel en kunt helpen hier de benodigde goedkeuringen voor te krijgen. Mede door alle nieuwe ontwikkelingen, waaronder de nieuwe koploperpositie van de gemeente Lansingerland, zijn wij extra overtuigd geraakt dat de locatie op de Violierenweg en de Laan van Mathenesselaan de belangen van en in uw gemeente optimaal dient.

Graag gaan wij natuurlijk ook met u in overleg indien er nog vragen over onduidelijkheden zijn.

Met vriendelijke groeten,

Karolina Swoboda en Frank van Gool
KaFra Housing

Karolina Swoboda
T: +31 6 49060110
E: kswoboda@kafrahousing.com

Frank van Gool
T: +31 6 49060111
E: fvangool@kafrahousing.com

Bijlagen:

1. Brief Jumbo
2. Brief LTO
3. Brief Hoogvliet
4. Brief FNV
5. Glastuinbouw Nederland